

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla)

26 ta' Frar 2015*

“Rinviju għal decizjoni preliminari — Politika soċjali — Direttiva 2000/78/KE — Ugwaljanza fit-trattament fil-qasam tal-impjieg u tax-xogħol — Artikolu 2(1) u (2)(a) — Artikolu 6(1) — Differenza fit-trattament bbażata fuq l-età — Legiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-assenza ta' hlas ta' allowance ta' tkeċċija lill-haddiema eliġibbli, fid-data ta' meta jitilqu, għall-benefiċċju ta' pensjoni tal-rtirar mill-Istat”

Fil-Kawża C-515/13,

li għandha bhala sugġett talba għal decizjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Østre Landsret (id-Danimarka), permezz ta' decizjoni tas-17 ta' Settembru 2013, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-25 ta' Settembru 2013, fil-proċedura

Ingeniørforeningen i Danmark, li qed taġixxi għal Poul Landin

vs

Tekniq, li qed taġixxi għal ENCO A/S - VVS,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn J.-C. Bonichot, President tal-Awla, A. Arabadjiev (Relatur) u J. L. da Cruz Vilaça, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: P. Cruz Villalón,

Reġistratur: I. Illéssy, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tat-2 ta' Ottubru 2014,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal Ingeniørforeningen i Danmark, li qed taġixxi għal Poul Landin, minn K. Schioldann, avukat,
- għal Tekniq, li qed taġixxi għal ENCO A/S - VVS, minn C. Ketelsen, u T. Lind-Larsen, avukati,
- għall-Gvern Daniż, minn M. Wolff, kif ukoll minn C. Thorning u U. Melgaard, bhala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn M. Clausen u D. Martin, bhala aġenti,

wara li rat id-decizjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

* Lingwa tal-kawża: id-Daniż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 2(2)(a) u 6(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 2000/78/KE, tas-27 ta' Novembru 2000, li tistabbilixxi qafas ġenerali għall-ugwaljanza fit-trattament fl-impjieg u fix-xogħol (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 4, p. 79).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn Ingeniørforeningen i Danmark, li qed taġixxi għal P. Landin, u Tekniq, li qed taġixxi għal ENCO A/S – VVS, dwar iċ-ċaħda minn Tekniq ta' applikazzjoni ta' P. Landin li hija intiża sabiex tinkiseb allowance speċjali ta' tkeċċija.

Il-kuntest ġuridiku

Id-Direttiva 2000/78

- 3 Skont l-Artikolu 1 tad-Direttiva 2000/78 din għandha "L-iskop ta' din id-Direttiva huwa li tnizzel parametru ġenerali biex tikkumbatti diskriminazzjoni fuq bażi ta' reliġjon jew twemmin, diżabilità, età jew orjentazzjoni sesswali f'dak li għandu x'jaqsam ma' l-impjieg u x-xogħol, bi skop li timplimenta fl-Istati Membri il-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament".

- 4 L-Artikolu 2 ta' din id-direttiva jipprovdi:

"1. Għall-iskop ta' din id-Direttiva, "il-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament" għandu jfisser li m'għandux ikun hemm diskriminazzjoni diretta jew indiretta għall-ebda raġġuni msemmija fl-Artikolu 1.

2. Għall-iskopijiet tal-paragrafu 1:

(a) għandu jitqies li jkun hemm diskriminazzjoni diretta meta persuna tiġi trattata b'mod inqas favorevoli milli kienet tiġi trattata oħra f'sitwazzjoni simili, għar-raġunijiet imsemmija fl-Artikolu 1;

[...]"

- 5 L-Artikolu 6 tal-istess direttiva huwa redatt kif ġej:

"1. Minkejja l-Artikolu 2(2), l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li trattament differenti fuq bażi ta' età m'għandhux jikkostitwixxi diskriminazzjoni, jekk, fil-kuntest tal-liġi nazzjonali, hu objettivament u raġonevolment ġustifikat b'għan leġittimu, inkluża politika leġittima ta' l-impjieg, tas-suq tax-xogħol u ta' objettivi ta' taħriġ professjonali, u jekk il-mezzi biex jintlaħqu dawk l-għanjiet jkunu approprijati u neċessarji.

Dan it-trattament differenti jista' b'mod partikolari jinkludi:

(a) l-istabbiliment ta' kondizzjonijiet speċjali għall-aċċess għall-impjieg u t-taħriġ professjonali, l-impjieg u x-xogħol, inklużi l-kundizzjonijiet ta' sensji u pagi, għaż-żgħażaġh, haddiema ta' età [anzjani], u persuni li jkollhom responsabbiltajiet li jiehdu hsieb persuni oħra sabiex jipromwovu l-integrazzjoni professjonali tagħhom jew jiżguraw il-protezzjoni tagħhom;

(b) L-iffissar ta' kondizzjonijiet minimi ta' età, esperjenza professjonali jew anzjanità f'servizz għall-aċċess ta' mpjieg jew għal ċerti vantaġġi marbuta ma' l-impjieg;

[...]

2. Minkejja l-Artikolu 2(2), l-Istati Membri jistgħu jipprovdu illi l-iffissar fir-rigward ta' skemi ta' sigurtà soċjali professjonali, ta' età għall-parteciċipazzjoni jew intitolament għall-benefiċċji ta' l-irtirar jew ta' l-invalidità, inkluża wkoll l-iffissar għal dawn l-iskemi ta' etajiet differenti għal haddiema jew għal gruppi jew kategoriji differenti ta' haddiema jew ta' kriterji ta' età fil-kalkoli ta' l-attwarji fil-qafas ta' dawn l-iskemi ma jikkostitwix diskriminazzjoni minhabba l-età, sakemm dan ma jirriżultax f'diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' sess."

Id-dritt Daniż

- 6 Il-Liġi dwar l-Impjegati [lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (funktionærloven), iktar 'il quddiem il-"Liġi dwar l-Impjegati"], tinkludi fl-Artikolu 2a tagħha, d-dispożizzjonijiet li ġejjin fir-rigward tal-kumpens speċjali għal tkeċċija:

"1. F'każ ta' tkeċċija ta' impjegat, li jkun ilu fl-impjeg mal-istess impriża b'mod kontinwat għal 12-il sena, 15-il sena jew 18-il sena, il-persuna li tħaddem trid tħallsu somma, fil-mument tat-tmiem tal-impjeg, li tkun ekwivalenti għal paga ta' xahar, ta' xahrejn, jew ta' tliet xhur rispettivament.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 ma japplikawx jekk, fil-mument tat-terminazzjoni tar-relazzjoni ta' impjeg, l-impjegat jirċievi l-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali.

3. Il-kumpens għal tkeċċija ma jithallasx jekk, fil-mument tat-terminazzjoni tar-relazzjoni tal-impjeg, l-impjegat jirċievi mingħand il-persuna li timpjegah pensjoni tax-xjuħija u jekk l-impjegat ikun daħal fis-sistema tal-pensjoni inkwistjoni qabel ma jagħlaq hamsin sena.

4. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu (3) ma japplikawx jekk ikun hemm ftehim kollettiv li, fl-1 ta' Lulju 1996, jirregola l-kwistjoni tat-tnaqqis jew it-tneħħija tal-kumpens għal tkeċċija minhabba l-pensjoni tax-xjuħija.

5. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 1 japplikaw *mutatis mutandis* f'każ ta' tkeċċija ingusta".

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

- 7 P. Landin twieled fl-24 ta' Novembru 1944 u ġie impjegat fil-11 ta' Jannar 1999 bħala inginier skont id-dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar l-Impjegati.
- 8 B'effett mill-jum meta għalaq 65 sena, fl-24 ta' Novembru 2009, huwa talab li l-ħlas tal-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali tiegħu jiġi pospost sabiex jikseb ammont ogħla.
- 9 Fit-30 ta' Novembru 2011, il-konvenuta fil-kawża prinċipali nnotifikat lil P. Landin, li dak iż-żmien kellu 67 sena, bid-deċiżjoni tagħha li tkeċċih fi tmiem preavviż ta' sitt xhur, fl-aħħar ta' Mejju 2012, konformement mad-dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar l-Impjegati meta titqies l-anzjanità tiegħu.
- 10 Peress li P. Landin, kellu iktar minn 65 sena, huwa kien eliġibbli għall-benefiċċju tal-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali, il-konvenuta fil-kawża prinċipali ma kinitx hallsitu l-allowance speċjali għal tkeċċija previst fl-Artikolu 2a(1) tal-Liġi dwar l-Impjegati minhabba li, konformement għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 2a(2) ta' din il-liġi, l-impjegat eliġibbli għall-benefiċċju tal-pensjoni tal-irtirar mill-Istat jitlef id-dritt għall-allowance previst fil-paragrafu 1 tal-imsemmi Artikolu 2a, anki jekk huwa kompli jeżerċita attività professjonali u anki jekk huwa talab li l-ħlas ta' din il-pensjoni jiġi pospost.

- 11 P. Landin ha dem matul il-perijodu kollu tal-preavviż u, fl-iskadenza tiegħu, beda jaħdem bhala inġinier tal-irrigazzjoni ma' persuna oħra li timpjega, fil-kundizzjonijiet normali tas-suq u skont il-Liġi dwar l-Impjegati.
- 12 Għaldaqstant, huwa beda proċeduri sabiex jikseb l-allowance speċjali għal tkeċċija previst fl-Artikolu 2a(1) tal-Liġi dwar l-Impjegati, billi argumenta li r-rifjut ta' dan il-ħlas imur kontra d-dritt tal-Unjoni.
- 13 F'dawn iċ-ċirkustanzi, l-Østre Landsret iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel id-domanda preliminari segwenti lill-Qorti tal-Ġustizzja:

“Il-projbizzjoni minn diskriminazzjoni diretta [...] fuq il-bażi ta' età li tinsab fl-Artikoli 2 u 6 tad-Direttiva [2000/78] għandha tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi Stat Membru milli jzomm fis-seħħ sitwazzjoni ġuridika fejn min ihaddem, wara li jitkeċċa haddiem impjegat li kien jaħdem mal-istess kumpannija għal 12, 15 jew 18-il sena, għandu, malli jiġi tterminat l-impjeg tal-haddiem impjegat, iħallas ammont ekwivalenti għal xahar, xahrejn jew tliet xhur paga rispettivament, iżda li dan il-benefiċċju m'għandux jithallas meta l-haddiem impjegat, meta jintemm il-kuntratt, huwa intitolat li jirċievi pensjoni tax-xjuħija minn skema ta' pensjoni li għaliha jkun ikkontribwixxa min ihaddem? [pensjoni tax-xjuħija tal-iskema generali]?”

Fuq id-domanda preliminari

- 14 Bil-għan li tinghata risposta għad-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju, l-ewwel nett, għandu jiġi eżaminat jekk tirriżultax differenza fit-trattament mill-applikazzjoni tal-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati, skont l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 2000/78.
- 15 F'dan il-każ, l-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati għandu bhala effett li jcaħhad mid-dritt tal-allowance speċjali għal tkeċċija lil ċerti haddiema u dan biss minhabba l-fatt li huma jistgħu jibbenefikaw, fid-data tat-tkeċċija tagħhom, minn pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali. Issa, mill-proċess jirriżulta li l-għoti tal-benefiċċju ta' pensjoni tax-xjuħija huwa sugġett għal kundizzjoni tal-età minima li ġiet iffissata għal 65 sena għall-haddiema li twieldu fis-sena 1954. Għalhekk, din id-dispożizzjoni hija bbażata fuq kriterju li huwa marbut b'mod inseparabbli mal-età tal-impjegati (ara, b'analogija, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, C-499/08, EU:C:2010:600, punt 23).
- 16 Minn dan isegwi li l-leġizlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali tinkludi differenza fit-trattament bbażata direttament fuq il-kriterju tal-età fis-sens tad-dispożizzjonijiet moqrija flimkien tal-Artikoli 1 u 2(2)(a) tad-Direttiva 2000/78.
- 17 It-tieni nett, jaqbel li jiġi eżaminat jekk din id-differenza fit-trattament tistax tiġi ġġustifikata.
- 18 Fil-fatt, l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 2000/78 jispeċifika li l-Istati Membri jistgħu jipprevedu differenza fit-trattament ibbażata fuq l-età li ma tikkostitwixxix diskriminazzjoni jekk din tkun oġġettivament u raġonevolment iġġustifikata, fil-kuntest tad-dritt nazzjonali, minn għanijiet leġittimi, b'mod partikolari minn għanijiet leġittimi ta' politika tal-impjeg, tas-suq tax-xogħol u tat-taħriġ professjonali, u jekk il-mezzi intenzi sabiex dawn l-għanijiet jintlahqu jkunu xierqa u neċessarji (sentenza Schmitzer, C-530/13, EU:C:2014:2359, punt 37).
- 19 Il-Qorti tal-Ġustizzja b'mod repetut iddeċidiet li l-Istati Membri għandhom margni ta' diskrezzjoni wiesa' fl-għażla mhux biss tat-tfittxija ta' għan partikolari fost għanijiet oħra fil-qasam tal-politika soċjali u tal-impjeg, iżda wkoll fid-definizzjoni tal-miżuri li kapaċi jiksboh (sentenzi Specht *et*, C-501/12 sa C-506/12, C-540/12 u C-541/12, EU:C:2014:2005, punt 46 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata, u Schmitzer, EU:C:2014:2359, punt 38).

- 20 Sabiex tiġi evalwata n-natura legittima tal-għan mixtieq mid-dispożizzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għandu jiġi rrilevat, minn naħa, li l-allowance speċjali għal tkeċċija għandha l-għan, kif il-qorti tar-rinviju tindika meta tirreferi għar-raġunijiet tal-abbozz tal-Liġi dwar l-Impjegati, li tiffacilita t-tranzizzjoni lejn impjieg ġdid tal-iktar haddiema anzjani li jkollhom anzjanità kbira mal-istess persuna li timpjegahom. Min-naħa l-oħra, jekk il-legiżlatur kellu l-intenzjoni li jirrestringi l-benefiċċju ta' din l-allowance għall-haddiema li, fid-data tat-tkeċċija tagħhom, ma ngħatawx il-benefiċċju ta' pensjoni tal-irtirar mill-Istat, ix-xogħlijiet preparatorji ta' din il-miżura legiżlattiva, iċċitati mill-qorti tar-rinviju, juru li din il-limitazzjoni hija bbażata fuq il-konstatazzjoni skont liema l-persuni li ngħatalhom il-benefiċċju ta' tali pensjoni tal-irtirar jiddeciedu, bħala regola ġenerali, li jitilqu mis-suq tax-xogħol (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 27).
- 21 Kif jirrizulta mill-proċess li għandha għad-dispożizzjoni tagħha l-Qorti tal-Ġustizzja, il-limitazzjoni stabbilita fl-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati hija intiża li tigarantixxi, b'mod sempliċi u razzjonali, li l-persuni li jimpjegaw ma jhallsux lill-impjegati mkeċċija li jkollhom anzjanità kbira kumpens doppju li ma jservi ebda għan fil-qasam tal-politika tal-impjieg.
- 22 L-għan intiż mill-allowance speċjali għal tkeċċija, ta' protezzjoni tal-haddiema li għandhom anzjanità kbira fl-impriża u l-għajnuna għall-inseriment professjonali mill-ġdid, jaqa' taht il-kategorija ta' għanijiet legittimi ta' politika tal-impjieg u tas-suq tax-xogħol skont l-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 2000/78 (is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 29).
- 23 Skont din id-dispożizzjoni tal-aħħar, dawn l-għanijiet jistgħu jiġġustifikaw, bħala deroga mill-prinċipju tal-projbizzjoni ta' diskriminazzjonijiet ibbażati fuq l-età, differenzi fit-trattament marbuta, b'mod partikolari, mal-“istabbiliment ta' kondizzjonijiet speċjali [...] [tal-]impjieg u x-xogħol, inkluzi l-kundizzjonijiet ta' sensji u pagi, [...] [għall-]haddiema ta' età [...] sabiex jippromwovu l-integrazzjoni professjonali tagħhom jew jiżguraw il-protezzjoni tagħhom”.
- 24 Konsegwentement, għanijiet bħalma huma dawk mixtieqa mid-dispożizzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandhom, bħala prinċipju, jitqiesu li huma ta' natura li jiġġustifikaw “objettivament u raġonevolment”, “fil-kuntest tal-liġi nazzjonali”, kif previst fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 2000/78, differenza fit-trattament ibbażat fuq l-età (sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 31).
- 25 Għandu wkoll jiġi vverifikat, skont il-kliem stess tal-imsemmija dispożizzjoni, jekk il-mezzi implementati sabiex jitwettqu dawn l-għanijiet humiex “appropriati [xierqa] u necessarji”. F'dan il-każ, għandu jiġi eżaminat jekk l-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati jippermettix li jintlaħqu l-għanijiet tal-politika tal-impjieg mixtieqa mil-legiżlatur mingħajr madankollu ma jkun hemm preġudizzju eċċessiv kontra l-interessi legittimi tal-haddiema li, minħabba din id-dispożizzjoni, jiġu mcaħħda minn din l-allowance peress li huma eliġibbli għall-benefiċċju ta' pensjoni tal-irtirar mill-Istat (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 32).
- 26 F'dan ir-rigward, għandu jifakkar li l-Istati Membri għandhom margni ta' diskrezzjoni wiesa' fl-għażla tal-miżuri li jistgħu jiksbu l-għanijiet tagħhom fil-qasam tal-politika soċjali u tal-impjieg. Madankollu, dan il-margni ta' diskrezzjoni ma għandux l-effett li jirrendi ineffettiva l-implementazzjoni tal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni bbażata fuq l-età (sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 33 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 27 Issa, ir-restrizzjoni tal-allowance speċjali għal tkeċċija, biss, lill-haddiema li fid-data tat-tkeċċija tagħhom, jibbenefikaw minn pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali, ma tidhirx irragonevoli fir-rigward tal-għan mixtieq mil-legiżlatur, li jikkonsisti f'li jipprovdi protezzjoni ikbar għall-haddiema peress li t-tranzizzjoni tagħhom lejn impjieg ġdid hija iktar diffiċli minħabba l-anzjanità tagħhom fl-impriża. L-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati jippermetti wkoll li l-possibiltajiet ta' abbuż jiġu limitati, u

- dan jikkonsisti, għal haddiem, li jibbenefika minn kumpens intiz li jkun ta' sostenn fit-tiftix ta' impjeg gdid filwaqt li huwa jkun wasal biex jirtira (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 34).
- 28 Għalhekk, għandu jitqies li dispożizzjoni bħalma hija dik tal-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati ma tidhirx manifestament inadegwata sabiex tilhaq l-għan leġittimu tal-politika tal-impjeg mixtieq mil-leġislatur tal-Unjoni Ewropea.
- 29 Għandu jiġi vverifikat ukoll jekk din il-miżura teċċedix dak li huwa neċessarju sabiex jintlaħaq dan l-għan.
- 30 Mill-proċess li għandha għad-dispożizzjoni tagħha l-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li, l-leġislatur żamm bilanċ bejn il-protezzjoni tal-haddiema li, minhabba l-anzjanità tagħhom fl-impriża, jkunu ġeneralment fost l-ikbar fl-età, u dik tal-haddiema iżgħar, li ma jistgħux jitolbu l-benefiċċju tal-allowance speċjali għal tkeċċija. Ix-xogħlijiet preparatorji tal-Liġi Nru 1417, tat-22 ta' Diċembru 2004, li permezz tagħha saret it-traspożizzjoni tad-Direttiva 2000/78, iċċitati mill-qorti tar-rinviju, juru, f'dan ir-rigward, li l-leġislatur ha inkunsiderazzjoni l-fatt li l-allowance speċjali għal tkeċċija, sa fejn huwa strument ta' protezzjoni sostnut minn kategorija ta' haddiema ddefiniti b'riferiment għall-anzjanità tas-servizz tagħhom, jikkostitwixxi forma ta' differenza fit-trattament li jikkawża preġudizzju għall-haddiema l-iktar żgħażaġh. Għalhekk, il-Gvern Daniż josserva li l-limitazzjoni tal-kamp ta' applikazzjoni tal-allowance speċjali għal tkeċċija prevista fl-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati tippermetti li miżura ta' protezzjoni soċjali, li ma hijiex intiza sabiex tapplika għall-haddiema l-iktar żgħażaġh, ma tiġix estiza lil hinn minn dak li huwa meħtieġ.
- 31 Barra minn hekk, il-miżura inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija intiza sabiex tiżgura, konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità u n-neċessità tal-ġlieda kontra l-abbużi, li l-allowance speċjali għal tkeċċija tingħata biss lill-persuni li għalihom din hija intiza, jiġifieri dawk li jkollhom il-hsieb li jibqgħu attivi, li iżda, minhabba l-età tagħhom, ġeneralment jiltaqgħu ma' iktar diffikultajiet sabiex isibu impjeg gdid. Din il-miżura tippermetti wkoll li jiġi evitat li l-allowance speċjali għal tkeċċija ma titħallasx lil persuni li jridu, barra minn hekk, jibbenefikaw minn pensjoni tal-irtirar mill-Istat.
- 32 Minn dawn l-elementi jirriżulta li l-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati, sa fejn dan jeskludi mill-benefiċċju tal-allowance speċjali għal tkeċċija l-haddiema li ser jirċievu, fid-data ta' tkeċċija tagħhom, pensjoni tal-irtirar mill-Istat, ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jintlaħqu l-għanijiet li huwa jrid jilhaq (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 40).
- 33 Madankollu, għandu jiġi eżaminat jekk din il-konstatazzjoni tistax tiġi kkontestata miċ-ċirkustanza li din id-dispożizzjoni tekwi para lill-persuni li ser jirċievu effettivament pensjoni tal-irtirar mill-Istat ma' dawk li huma eliġibbli għall-benefiċċju ta' tali pensjoni (ara, b'analogija, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 41).
- 34 L-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati għandha bħala effett li teskludi mill-benefiċċju tal-allowance speċjali għal tkeċċija dawk il-haddiema kollha li huma eliġibbli, fid-data tat-tkeċċija tagħhom, għal pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali. Għaldaqstant, għandu jiġi eżaminat jekk din l-eskluzjoni tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jintlaħqu l-għanijiet mixtieqa (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 43).
- 35 Mill-ispjegazzjonijiet ipprovduti mill-qorti tar-rinviju u mill-Gvern Daniż jirriżulta li din l-eskluzjoni hija bbażata fuq l-idea skont liema, bħala regola ġenerali, l-impjegati jitolbu mis-suq tax-xogħol peress li jkunu eliġibbli għal pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali. Minhabba din l-evalwazzjoni marbuta mal-età, haddiem li, minkejja li jissodisfa l-kundizzjonijiet ta' eliġibbiltà għall-benefiċċju ta' pensjoni tal-irtirar mill-iskema ġenerali, ikun jixtieq li jirrinunzja temporanjament għal dan il-benefiċċju sabiex ikompli bil-karriera professjonali tiegħu, ma jkunx jista' jirċievi l-allowance speċjali għal tkeċċija,

minkejja li din hija intiża għal protezzjoni tiegħu. Għalhekk, bil-għan legittimu li jiġi evitat li dan il-kumpens ikun ta' benefiċċju għal persuni li ma jkunux qed ifittxu impjieg gdid iżda jkunu ser jieħdu dħul alternattiv fl-għamla ta' pensjoni tal-irtirar mill-Istat, il-miżura inkwistjoni twassal sabiex teskludi minn din l-allowance lill-haddiema mkeċċija li jkunu jridu jibqgħu fis-suq tax-xogħol, u dan biss minhabba l-fatt li dawn ikunu jistgħu, minhabba b'mod partikolari, l-età tagħhom, jieħdu din il-pensjoni (ara s-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark, EU:C:2010:600, punt 44).

- 36 Fil-punt 45 tas-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark (EU:C:2010:600), li fiha qamet il-kwistjoni jekk l-Artikolu 2a(3) tal-Liġi dwar l-Impjegati, li jipprevedi l-eskluzjoni tal-allowance speċjali għal tkeċċija fil-każ meta l-impjegat għandu l-possibbiltà, fid-data ta' meta jitlaq, li jibbenefika mill-pensjoni tal-irtirar imħallsa mill-persuna li timpjegah, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li din id-dispożizzjoni rendiet iktar diffiċli l-eżerċizzju sussegwenti tad-dritt ta' tali impjegat li jaħdem, peress li, la kien f'sitwazzjoni ta' tranżizzjoni lejn impjieg gdid, ma jibbenefikax minn tali allowance. Fil-punt 46 ta' din is-sentenza, l-Qorti tal-Ġustizzja kkonstatat l-eżistenza ta' riskju għall-haddiema kkonċernati li jkollhom jaċċettaw telf ta' dħul sinjifikattiv fuq perijodu twil.
- 37 Madankollu, għandu jiġi kkonstatat li l-kawża prinċipali hija distinta minn dik li tat lok għall-kawża li wasslet għas-sentenza Ingeniørforeningen i Danmark (EU:C:2010:600).
- 38 Peress li l-pensjoni tax-xjuhija inkwistjoni fl-imsemmija kawża tista' tithallas mill-età ta' 60 sena, kull impjegat li jkun laħaq din l-età fil-jum tat-tluq tiegħu jkun jista' jibbenefika biss minn pensjoni ta' ammont imnaqqas meta mqabbel ma' dak li kien jikseb kieku stenna li jilħaq l-età tal-irtirar sabiex jinwoka d-drittijiet tiegħu tal-irtirar. Għaldaqstant, huwa fil-fatt jirriskja li jitnaqqaslu l-ammont imħallas bħala rtirar antiċipat.
- 39 Dan ma huwiex il-każ f'din il-kawża, li tikkonċerna l-eskluzjoni tal-allowance speċjali għal tkeċċija fil-każ fejn l-impjegat għandu l-possibbiltà, fid-data ta' tluq tiegħu, li jibbenefika mill-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali. Għalhekk, kif jirrizulta mid-deċizzjoni tar-rinviju, din il-pensjoni tal-irtirar hija ekwiparabbli għal sostenn meta l-età tal-irtirar iddefinita fil-livell nazzjonali tintlaħaq. Matul il-perijodu li jibda mis-sena 1999 sas-sena 2023, l-età normali tal-irtirar hija ta' 65 sena u dan il-limitu jizdied progressivament sal-età ta' 67 sena għas-sena 2027.
- 40 Fil-fatt, għandu jiġi kkonstatat li r-riskju li jitnaqqas l-ammont imħallas bħala rtirar antiċipat ma jikkonċernax, bħala prinċipju, lill-impjegati li jistgħu jibbenefikaw mill-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali, bħal P. Landin, li kellu 67 sena fid-data tat-tkeċċija tiegħu.
- 41 Barra dan, sa fejn l-allowance speċjali għal tkeċċija hija allowance unika li tikkorrispondi għal xahar, għal xahrejn jew għal tliet xhur ta' salarju, dispożizzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma tidhirx li tista' tikkawża telf ta' dħul sinjifikattiv fuq perijodu twil.
- 42 F'dan ir-rigward, il-kawża prinċipali hija distinta wkoll mill-fatti li wasslu għal kawża li wasslet għas-sentenza Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603), li kienet tikkonċerna, għall-uffiċjali li laħqu l-età ta' 65 sena u li huma eliġibbli għall-benefiċċju ta' pensjoni tal-irtirar, id-dritt li jzommu s-salarju tagħhom matul tliet snin wara t-tmiem tal-impjieg tagħhom.
- 43 Dawn il-konklużjonijiet ma humiex ikkontestati mill-fatt li impjegat, bħalma hu P. Landin, jista' jkompli jaħdem wara l-età tal-irtirar, sabiex iżid l-ammont tal-pensjoni tal-irtirar tiegħu. Fil-fatt għandu jiġi rrilevat, kif jindika l-Gvern Daniż b'risposta għal domanda magħmula matul is-seduta, li huwa possibbli li persuna tircievi l-pensjoni tal-irtirar mill-iskema ġenerali filwaqt li teżerċita attività professjonali. Il-ħlas ta' din il-pensjoni jista' jiġi sospiż ukoll bil-għan li tiġi eżerċitata din l-attività u għalhekk, fi tmiem, li jizdied l-ammont tal-imsemmija pensjoni.

- 44 F'dawn iċ-ċirkustanzi, u inkunsiderazzjoni tal-elementi rrilevati fil-punti 40 u 41 ta' din is-sentenza, li hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika l-eżattezza tagħhom, miżura bħal dik prevista fl-Artikolu 2a(2) tal-Liġi dwar l-Impjegati ma jidherx li tikkawża preġudizzju eċċessiv lill-interessi legittimi tal-haddiema li jkunu laħqu l-età normali tal-irtirar.
- 45 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikoli 2(1) u 2(a) u 6(1) tad-Direttiva 2000/78 għandhom jiġu interpretati fis-sens li ma jipprekludux leġislazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprevedi li, f'każ ta' tkeċċija ta' impjegat li kien fis-servizz tal-istess impriża matul perijodu mhux interrott ta' 12-il sena, 15-il sena jew 18-il sena, il-persuna li timpjega thallas, meta dan l-impjegat jitlaq, allowance li tikkorrispondi rispettivament għal xahar, xahrejn jew tliet xhur tas-salarju, iżda li din l-allowance ma tithallasx jekk l-imsemmi impjegat jkollu l-possibbiltà, fid-data tat-tluq tiegħu, li jibbenefika mill-pensjoni tal-irtirar tal-iskema ġenerali, sa fejn, minn naħa l-waħda, din il-leġislazzjoni hija oġġettivament u raġonevolment iġġustifikata minn għan legittimu li jirrigwarda l-politika tal-impjieg u tas-suq tax-xogħol u, min-naħa l-oħra, hija tikkostitwixxi raġuni xierqa u neċessarja għat-twettiq ta' dan l-għan. Hija l-qorti tar-rinviju li għandha tistabbilixxi jekk dan huwiex il-każ.

Fuq l-ispejjeż

- 46 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikoli 2(1) u (2)(a) u 6(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 2000/78/KE, tas-27 ta' Novembru 2000, li tistabbilixxi qafas ġenerali għall-ugwaljanza fit-trattament fl-impjieg u fix-xogħol, għandhom jiġu interpretati fis-sens li ma jipprekludux leġislazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprevedi li, f'każ ta' tkeċċija ta' impjegat li kien fis-servizz tal-istess impriża matul perijodu mhux interrott ta' 12-il sena, 15-il sena jew 18-il sena, il-persuna li thaddem għandha thallas, meta dan l-impjegat jitlaq, allowance li tikkorrispondi rispettivament għal xahar, għal xahrejn jew għal tliet xhur ta' salarju, iżda li din l-allowance ma tithallasx jekk l-imsemmi impjegat ikollu l-possibbiltà, fid-data tat-tluq tiegħu, li jibbenefika mill-pensjoni tal-irtirar mill-Istat, sa fejn, minn naħa l-waħda, din il-leġislazzjoni hija oġġettivament u raġonevolment iġġustifikata minn għan legittimu li jirrigwarda l-politika tal-impjieg u tas-suq tax-xogħol u, min-naħa l-oħra, hija tikkostitwixxi raġuni xierqa u neċessarja għat-twettiq ta' dan l-għan. Hija l-qorti tar-rinviju li għandha tistabbilixxi jekk dan huwiex il-każ.

Firem